

Kannanotto Rovaniemen vanhan asemarakennuksen ja Sairaalanniemen kaavoitukseen

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry pitää vanhaa asemarakennusta ja Sairaalanniemeä keskeisenä osana rovaniemeläistä sielunmaisemaa ja kaikille kuuluvaa ympäristöä. Kaavoituskohteilla on erityinen sekä paikkakunnan historiaan että kotiseutuidentiteettiin liittyvä merkitys Rovaniemelle ja sen asukkaille.

VANHA ASEMARAKENNUS

Rautatie yhdisti Rovaniemen modernilla logistiikallaan suuriruhtinaskunnan keskukseen Helsinkiin, suurvalta-Venäjän metropoliin Pietariin sekä Euroopan talouteen ja aatemaailmaan. Vuonna 1909 valmistunut asemarakennus symboloi tätä Rovaniemen ja Lapin historiaan liittyvää merkkitapausta.

Kotiseutuyhdistys esittää, että kaupunki jättää rakennushistoriallisesti (RH), kulttuurihistoriallisesti (KH) ja kaupunkikuvallisesti (KK) suojellun asemarakennuksen ympärille tilaa niin paljon kuin mahdollista. Mikäli 4-tien ylittävä uusi silta rakennetaan, tulee se liian lähelle tämän merkittävän rakennuksen eteläpäätyä. Tällöin sisäänkäynti olisi siirrettävä sopivampaan paikkaan. Rakennus tulisi muutenkin entisöidä Museoviraston antamien ohjeiden mukaisesti.

SAIRAALANNIEMI

Sairaalanniemi liittyy asuttamisen varhaiseen historiaan: alueesta on tietoa aina 7000 vuoden takaa. Niemen kärjessä on voinut olla Kemijoen vanhin asuinsija. Lisäksi yhdistys tarkastelee Sairaalanniemeä lähtökohtinaan kirkko, sairaalarakennus ja puistomaisuus.

1. Kirkko

Kirkko on ollut 400 vuotta läsnä suunnittelualueella. Vuonna 1895 kuvernöörin sairaalasuunnitelmissa Sairaalanniemeä nimitettiin Kirkonniemeksi. Vuonna 1950 valmistunut Rovaniemen kirkko sisältyy valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen luetteloon, ja suojellulla kirkolla on RH-, KH- ja KK-merkinnät. Kirkko on Rovaniemen jälleenrakentamisen vaikuttavin symboli.

Niemi on historiallinen seurakunnan kirkkojen, kellotapulin ja I hautausmaan paikka. Koska kirkko on alueen hallitseva rakennus, tulee Sairaalanniemen kaava kytkeä osaksi Rovaniemen kirkon ympärille jo muodostunutta asemakaavallista kokonaisuutta massoituksestaan, näyttävyydeltään ja korkeudeltaan.

2. Sairaalarakennus

Toinen kaavoituksen lähtökohta on vuonna 1937 valmistunut funktionalismia edustava sairaalarakennus (KH- ja KK-merkinnät). Sen alkuperäistä arkkitehtonista ilmettä tulisi korjausten yhteydessä pyrkiä mm. yksityiskohtien ja värien puolesta palauttamaan kuten *Rovaniemen keskustan oikeusvaikutteinen yleiskaava. Suojeltavat rakennukset ja ympäristöt* -liitteessä (8.5.2012) todetaan. Sairaalarakennus tarvitsee tilaa ympärilleen eikä suunniteltujen rakennusten korkeus saisi ylittää sairaalarakennuksen korkeutta.

3. Puisto

Kolmas kaavoituksen lähtökohta on Sairaalanpuiston puistomaisuus, joka on kiitettävästi huomioitu kaava-alueen rantareitin säilyttämisessä. Niemen puistohistoria alkoi vuonna 1896. Silloin lääkintöhallituksen ylitarkastaja määräsi juuri valmistuneen sairaalan ympäristöön istutettavaksi puustoa, jollainen kuuluu olla tällaisissa paikoissa. Mm. pihta- ja lehtikuusia ja poppeli on vielä jäljellä. Yhdistys näkee vähintäänkin osan näiden puiden säilyttämistä kunnioituksena meitä ennen eläneiden työtä ja näkemyksiä kohtaan. Muutoinkin alueen puistomaisuus olisi säilytettävä.

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n tarkoituksena on kotiseutukulttuurin edistäminen ja rakennusperinnön vaaliminen. Yhdistys esittää rakennusten määrän vähentämistä/massoituksen pienentämistä suhteessa alueen merkittävyyteen ja niemen kokoon siten, että kirkko edelleen hallitsee maisemaa. Kotiseutuyhdistys korostaa näin tärkeässä asiassa Rovaniemen kaupungin päätösvallan tärkeyttä kaavoituskumppanuusmenettelystä huolimatta.

Rovaniemellä 23.10.2020

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry, johtokunta